

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 5C/18/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817208791
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Šišková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2019:3817208791.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Klaudiou Šiškovou v právnej veci žalobcov: v 1. rade F. H., nar. XX.X.XXXX, bytom A., X. cesta XX/X, v 2. rade F. H. ml., nar. X.X.XXXX, bytom A., Z. XXX/X, v 3. rade W. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., X. cesta XXXX/XX, žalobcovia v 1. až v 3. rade zastúpení Prosman a Pavlovič advokátska kancelária s.r.o., so sídlom v Trnave, Hlavná 31, IČO: 36 865 281, proti žalovaným: v 1. rade KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, zastúpenému JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom v Bratislave, Vajnorská 55, v 2. rade X. V., so sídlom v A., J. XXXX/XX, IČO: 41 853 784, zastúpenému Advokátska kancelária Ivan Švec, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Nám. Martina Benku 15, IČO: 36 864 196, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 10.000,- eur, žalobkyni v 2. rade sumu 4.500,- eur a žalobcovi v 3. rade sumu 4.500,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a .

III. Súd žiadnej zo sporových strán náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia v 1. až 3. rade sa podanou žalobou voči žalovaným v 1. a 2. rade domáhali zaplata náhrady nemajetkovej ujmy, a to žalovaná v 1. rade v sume 30.000,- eur a žalovaní v 2. a 3. rade každý po 20.000,- eur. V priebehu konania žalobu upravili tak, že zaplata náhrady nemajetkovej ujmy sa voči žalovaným v 1. a 2. rade domáhajú tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalobu zdôvodnili tým, že dňa 10.9.2014 došlo v A. na X. ceste k dopravnej nehode, kde vodič X. M., zamestnanec žalovaného v 2. rade, ako vodič viedol osobné motorové vozidlo EČV: PD-XXXDB v smere od ulice Q. a na priamom úseku cesty došlo k zrážke s chodcom W. H., nar. XX.X.XXXX, ktorý v tom čase prechádzal cez komunikáciu z ľavej strany na pravú mimo vyznačeného priechodu pre chodcov. V dôsledku dopravnej nehody W. H. utrpel zranenia, ktorým dňa 22.9.2014 podľahol. W. H. bol manželom žalobkyne v 1. rade a otcom žalobcov v 2. a 3. rade. V čase dopravnej nehody bol žalovaný v 2. rade prevádzateľom vozidla EČV: PD-XXXDB a v súvislosti s týmto vozidlom mal uzavretú poisťnú zmluvu o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel so žalovaným v 1. rade. Žalobcovia v žalobe poukázali na závery znaleckého posudku Ing. Martina Lukášika, PhD. č. 14/2016, podľa ktorého zamestnanec žalovaného v 2. rade jazdil vyššou rýchlosťou, ako bola v danom úseku predpísaná a na pohyb nebohého, ktorý v tom čase prechádzal cez cestu, nereagoval brzdením, v dôsledku čoho došlo ku zrážke s nebohým, ktorý podľa znalca nevytvoril pre vodiča v zmysle zákona o cestnej premávke kolíznu situáciu. Žalobcovia uviedli, že škodová udalosť tak bola spôsobená porušením povinností zákona č. 8/2009 Z.z. zo strany

vodiča, ktorý nehodu spôsobil v rámci činnosti, ktorou plnil svoje pracovné povinnosti. Poukázali na to, že v danom prípade ide o objektívnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, t.j. je právne bezvýznamné, či k takémuto zásahu došlo zavinene alebo nezavinene. Protiprávnym konaním zamestnanca žalovaného v 2. rade došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobcov na súkromie, ktoré zahŕňa i právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami a súčasťou súkromného života je aj rodinný život zahŕňajúci vzťahy s blízkymi príbuznými bez ohľadu na to, či spolu trvale žijú alebo nie. Smrť manžela a otca žalobcov je zásahom mimoriadne významným, veľmi hlbokým a predovšetkým nereparovateľným. Uviedli, že ich vzťahy s nebohým boli silné a intenzívne, tvorili fungujúce rodinné spoločenstvo a predmetná tragédia zasiahla do ich životov zásadným spôsobom, nenávratne pretrhla silné citové väzby a žalobcovia stratili možnosť realizovať a ďalej rozvíjať rodinný život so svojím manželom a otcom. Doposiaľ prežívajú pocity nervozity, úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku. So stratou milovaného otca a manžela sa nedokážu vyrovať, vždy bol pre nich najlepším kamarátom, milujúcim a úžasným manželom a otcom, radcom v každej situácii a oporou v ťažkých životných obdobiach. Ospravedlnenie žalovaných ako morálne zadosťučinenie nemožno považovať za dostačujúcu formu satisfakcie, a preto podľa žalobcov sú splnené predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V súvislosti s tým, že trestné stíhanie voči zamestnancovi žalovaného v 2. rade bolo zastavené, uviedli, že táto skutočnosť neznamená, že nedošlo k protiprávnemu konaniu a že nebola spôsobená škoda. Žalobcovia v konaní uviedli, že z dokazovania vyplynulo, že aj keby poškodený W. H. vytvoril pre vodiča kolíziu situáciu, nehode sa predísť dalo. Poukázali na to, že žalovaný v 2. rade nepreukázal, že by vynaložil všetko možné úsilie, aby ku škode nedošlo, a preto nemožno povedať, že by sa zo zodpovednosti za škodu liberoval. Na námietku premlčania, vznesenú voči ich nároku žalovanými, uviedli, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy sa premlčí v 3-ročnej dobe, a to bez ohľadu na to, že nárok voči žalovanému v 1. rade má základ v zákone č. 381/2001 Z.z. (ďalej „zákon o PZP“), nakoľko podľa § 15 ods. 2 zákona o PZP platí, že na úpravu premlčania nárokov na plnenie poisťovne za osobu, ktorá zodpovedá za všetky odškodniteľné nároky v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla, sa uplatní rovnaká právna úprava ako na premlčanie nárokov voči tejto zodpovednej osobe.

2. Žalovaný v 1. rade so žalobou nesúhlasil. V konaní namietol svoju pasívnu vecnú legitimitáciu s tým, že na nároky na náhradu nemajetkovej ujmy sa poisťenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla na základe zákona o PZP nevzťahuje. V súvislosti s tým poukázal na rozhodnutie ESD vo veci C-22/12 zo dňa 24.10.2013, ako aj na rozhodnutia NS SR sp.zn. 4Cdo/168/2009 a 3Cdo/301/2012. Okrem toho voči nároku žalobcov vzniesol námietku premlčania, pričom poukázal na to, že ust. § 15 ods. 2 zákona o PZP hovorí o škode a nie o náhrade nemajetkovej ujmy, a preto nemožno aplikovať inštitút premlčania nemajetkovej ujmy na premlčanie nemajetkovej ujmy, ktorá je pri takomto posúdení vyhodnotená ako škoda na účely zákona o PZP. Zákon o PZP pozná iba inštitút náhrady škody a pokiaľ nemajetkovú ujmu, resp. jej náhradu je možné subsumovať pod túto škodu, jediný možný záver je, že i na premlčanie tohto nároku je potrebné aplikovať 2-ročnú subjektívnu premlčaciu dobu. Vzhľadom k tomu, že poškodený W. H. zomrel dňa 22.9.2014 a žalobu žalobcovia podali dňa 25.5.2017, t.j. po uplynutí 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby, je potrebné nárok žalobcov považovať za premlčaný. Žalovaný v 1. rade tiež poukázal na to, že zo znaleckého posudku predloženého žalobcami vyplynulo, že poškodený nemal v čase nehody žiadne reflexné prvky alebo označenie a nefunkčnosť každého druhého svetla sťažovala viditeľnosť a reakciu vodiča. Uviedol, že poškodený prechádzal cez vozovku mimo prechodu pre chodcov a v čase nehody u neho bola zistená prítomnosť alkoholu 1,63‰, čo je stredná opitosť, čo tiež muselo mať vplyv na nehodovú udalosť a neštandardné správanie nebohého na komunikácii. Poukázal na to, že z posudku Ing. Lukášika jednoznačne nevyplýva, v čom spočíva neoprávnené konanie vodiča, pričom z posudku Ing. Gondžára je zrejmé, že jedinou príčinou vzniku dopravnej nehody bolo správanie sa chodca, ktorý v stave opitosti svojím konaním vytvoril vodičovi náhlu a nepredvídateľnú prekážku. Posudok Ing. Gondžára je pritom podľa neho bezprostrednejší vzhľadom na časový odstup vypracovania jednotlivých posudkov k dátumu dopravnej nehody. Žalobcovia podľa neho neuniesli dôkazné bremeno preukázať neoprávnenosť zásahu vodiča do ich osobnostných práv. V súvislosti s preukázaním zásahu do osobnostných práva žalobkyne v 1. rade uviedol, že takýto zásah môže preukázať svojou výpoveďou len táto osoba a jej výpoveď nemožno nahrádzať výpoveďou rodinných príslušníkov, priateľov alebo rodinných známych žalobkyne v 1. rade.

3. Žalovaný v 2. rade so žalobou žalobcov nesúhlasil. V konaní namietol svoju pasívnu vecnú legitimitáciu. Poukázal na to, že on ani nebol účastníkom dopravnej nehody a jeho zodpovednosť sa iba prezumuje v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Podľa jeho názoru, ak žalobcovia chceli preukázať súdu

zavinenie zo strany vodiča, mali žalovať aj jeho. Okrem toho zastával názor, že podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP majú žalovaní priame právo podať žalobu proti poisťovni zodpovednej osoby a v prípade trvania povinného zmluvného poistenia je poisťovňa tým subjektom, ktorý nahrádza nároky z titulu škody vzniknutej prevádzkou motorového vozidla, nie poistený, teda žalovaný v 2. rade. Zároveň v konaní vzniesol námietku premlčania voči nároku žalobcov, a to aj v súvislosti s nárokom na náhradu škody z titulu osobitnej zodpovednosti v zmysle § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko táto sa premlčiava v 2-ročnej premlčacej dobe a v danom prípade uplynula v roku 2016. Podľa jeho názoru, ak by vo veci aj pripadalo do úvahy posudzovanie podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, je potrebné aplikovať aj ust. § 441 Občianskeho zákonníka o rozdelení zodpovednosti za vzniknutú škodu. Žalovaný v 2. rade uviedol, že znalecký posudok Ing. Lukášika predložený žalobcami je plný domniek, modelových situácií a nedáva obraz o tom, ako dopravná nehoda bola spôsobená a kto za ňu nesie zodpovednosť. Z uvedeného dôvodu ho považoval len ako prostriedok procesného útoku, ktorým sa žalobcovia snažia podporiť svoje tvrdenia. Uviedol, že príslušný policajný orgán svojím rozhodnutím zastavil trestné stíhanie a z jeho rozhodnutia vyplýva, že hoci sa skutok stal, zodpovednosť zaň nesie výlučne poškodený. Z uvedeného dôvodu zastával názor, že z jeho strany nedošlo k neoprávnenému konaniu/zásahu a tým aj naplneniu podmienky pre úspešné vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k nemu. V súvislosti s výškou nároku uviedol, že pokiaľ by tento vôbec mal byť uznaný, je absolútne neprimeraný, vymykajúci sa rozhodovaniu v rámci súdnej praxe v Slovenskej republike. Poukázal na to, že v iných konaniach, na ktoré poukazovali žalobcovia, bola nemajetková ujma v takom rozsahu, ako si uplatnili žalobcovia, priznaná za situácie, že vodič alebo osoba zodpovedná za následok bola uznaná vinnou v rámci trestných konaní a poškodenými osobami boli osoby v produktívnom veku starajúce sa o malol. deti. V danej veci žalobcovia v 2. a 3. rade prišli o blízku osobu v situácii, kedy žijú každý vo svojej vlastnej domácnosti, ako deti nebohého neboli v čase nehody odkázaní na osobnú starostlivosť a vyživovaciu povinnosť nebohého ako rodiča. Vo vzťahu k žalobkyňe v 1. rade uviedol, že stratou manžela nie je priamo ohrozené jej materiálne zabezpečenie, keďže poškodený mal v čase nehody 75 rokov, nebol aktívne zárobkovo činný a zrejme bol poberateľom výlučne starobného dôchodku a žalobkyňa v 1. rade má zabezpečený vlastný príjem (taktiež formou dávok starobného dôchodku), z ktorého je schopná zabezpečiť svoje materiálne potreby.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu (okrem žalobkyne v 1. rade), svedkov Z. H. a F. A., oboznámením obsahu predžalobnej výzvy na úhradu škody a nemajetkovej ujmy zo dňa 15.10.2015, znaleckého posudku Ing. Martina Lukášika, PhD. č. 14/2016, sobášneho listu žalobkyne v 1. rade a rodných listov žalobcov v 2. a 3. rade, úmrtného listu W. H., listu o prehliadke mŕtveho, oznámenia OR PZ v Prievidzi zo dňa 2.8.2017, vyjadrenia žalovaného v 1. rade zo dňa 17.1.2018 a 6.2.2018, výpisu z internetovej stránky, vyjadrenia žalovaného v 2. rade zo dňa 24.1.2018, 12.3.2018 a 15.3.2019, poisťky č. 6 565 506 524, oznámenia škodovej udalosti poisteným, uznesenia OR PZ - ODI v Prievidzi ČVS: ORP-134/DI-PD-2014 zo dňa 8.12.2014 a zo dňa 5.3.2015, vyjadrenia žalobcov zo dňa 16.2.2018 a 9.5.2019, znaleckého posudku Ing. Karla Gondžára CSc. č. 106/2014, podania žalobcov zo dňa 22.3.2019 a 1.4.2019, lekárskej správy MUDr. X. G., ako aj oboznámením obsahu ostatného spisového materiálu a zistil tento skutkový a právny stav:

5. Z uznesení OR PZ - ODI v Prievidzi ČVS: ORP-134/DI-PD-2014 zo dňa 8.12.2014 a 5.3.2015 vyplýva, že dňa 10.9.2014 v čase o 20.00 hod. došlo v Handlovej na X. ceste k dopravnej nehode tým spôsobom, že vodič X. M. viedol osobné motorové vozidlo zn. Hyundai Atos Prime EČV: PD-XXXDB v smere od ulice Q., pričom na priamom úseku komunikácie zachytil prednou pravou časťou vozidla chodca W. H., nar. XX.X.XXXX, ktorý prechádzal cez komunikáciu mimo vyznačeného prechodu pre chodcov z ľavej strany na pravú. V dôsledku zachytenia chodca vozidlom došlo u chodca k ťažkému zraneniu, ktorému dňa 22.9.2014 v nemocnici Bojnice podľahol. Z úmrtného listu W. H. vyplýva, že zomrel dňa 22.9.2014 a z listu o prehliadke mŕtveho bolo zistené, že prvotnou príčinou úmrtia bola zlomenina lebky pri dopravnej nehode a následné krvácanie do dutiny lebečnej, v dôsledku čoho u poškodeného nastala mozgová smrť.

6. Z rodných listov žalobcov v 2. a 3. rade vyplýva, že poškodený W. H. bol otcom žalobcov v 2. a 3. rade, žalobkyňa v 1. rade je ich matkou. Zo sobášneho listu žalobkyne v 1. rade bolo zistené, že dňa 2.8.1968 uzatvorila manželstvo so W. H., nar. XX.X.XXXX.

7. V čase dopravnej nehody bol prevádzateľom vozidla zn. Hyundai Atos EČV: PD-XXXDB žalovaný v 2. rade, ktorý mal k uvedenému vozidlu uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú

prevádzkou motorového vozidla u žalovaného v 1. rade, o čom svedčí poisťka č. 6 565 506 524. Žalovaný v 2. rade oznámil škodovú udalosť žalovanému v 1. rade dňa 20.10.2014. V konaní medzi stranami sporu nebolo sporným, že vodič X. M. v čase nehody riadil vozidlo Hyundai Atos v súvislosti s výkonom pracovných povinností ako zamestnanec žalovaného v 2. rade.

8. Z uznesení OR PZ - ODI v Prievidzi ČVS: ORP-134/DI-PD-2014 zo dňa 8.12.2014 a 5.3.2015 bolo zistené, že trestné stíhanie začaté pre prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona bolo zastavené, pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod pre postúpenie veci. Z odôvodnenia rozhodnutí vyplýva, že podľa záverov znalca Ing. Karla Gondžára, CSc. č. 106/2014 z technického hľadiska bola príčinou predmetnej dopravnej nehody skutočnosť, že chodec W. H. vošiel do vozovky a prechádzal cez vozovku v situácii, keď z jeho pravej strany prichádzalo vozidlo zn. Hyundai, t.j. v situácii, keď vzhľadom na vzdialenosť prechádzajúceho vozidla nemohol cez vozovku bezpečne prejsť, pričom konanie chodca bolo v čase nehody ovplyvnené alkoholom a týmto prechádzaním vytvoril náhlu a nepredvídateľnú prekážku v koridore jazdy uvedeného vozidla. Pred vojením do vozovky mal chodec W. H. dostatočnú možnosť z jeho pravej strany prichádzajúce vozidlo Hyundai včas vidieť. V uznesení zo dňa 5.3.2015 sa konštatuje, že chodec W. H. svojím konaním porušil ustanovenie § 53 ods. 3, 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, čím sa dopustil priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona č. 372/90 Zb. o priestupkoch; priestupok však nebolo možné prejednať, nakoľko W. H. podľahol zraneniam, ktoré utrpel pri dopravnej nehode.

9. Zo záverov znaleckého posudku Ing. Karla Gondžára CSc. č. 106/2014, ktorý bol vypracovaný v rámci trestného stíhania, vyplýva, že rýchlosť jazdy vodiča X. M. nie je v príčinnej súvislosti so vznikom a priebehom predmetnej dopravnej nehody ani túto nijako neovplyvnila a vodič X. M. nemal možnosť nehode zabrániť, nakoľko chodec W. H. prechádzaním cez vozovku vytvoril náhlu a nepredvídateľnú prekážku v koridore jazdy vozidla Hyundai spôsobom, pri ktorom vodič X. M. nemal možnosť stretu s chodcom zabrániť. Chodec W. H. mal možnosť nehode zabrániť - v kritickom čase neprechádzať cez vozovku, nakoľko z jeho pravej strany prichádzajúce vozidlo mal chodec dostatočnú možnosť včas vidieť. Podľa znalca z technického hľadiska bola príčinou dopravnej nehody skutočnosť, že chodec W. H. vošiel do vozovky a prechádzal cez vozovku v situácii, keď z jeho pravej strany prichádzalo vozidlo Hyundai, teda v situácii, keď, vzhľadom na vzdialenosť prichádzajúceho vozidla, nemohol cez vozovku bezpečne prejsť, v dôsledku čoho došlo k stretu vozidla Hyundai s chodcom.

10. Zo záverov znaleckého posudku Ing. Martina Lukášika, PhD. č. 14/2016, ktorý predložili do spisu žalobcovia, vyplýva, že z technického hľadiska nie je možné jednoznačne vyhodnotiť otázku vzniku kolíznej situácie, a preto nie je ani možné jednoznačne určiť technickú príčinu vzniku dopravnej nehody. Znalec preto uviedol dva varianty technickej príčiny vzniku dopravnej nehody: a) ak chodec svojím pohybom po komunikácii vytvoril pre vodiča vozidla zn. Hyundai Atos kolíznú situáciu, príčinou dopravnej nehody bola nesprávna technika chôdze chodca pri prechádzaní cez komunikáciu a zároveň aj nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Hyundai Atos, pretože na pohyb chodca po komunikácii nereagoval brzdením. Znalec uviedol, že z technického hľadiska je vysoko pravdepodobné, že vodič jazdil vyššou rýchlosťou ako bola predpísaná v danom úseku komunikácie. Vysoko pravdepodobným je tiež to, že, ak by chodec počas svojho pohybu po komunikácii nespomalil, išlo by síce k vzájomnému minútiu sa vozidla a chodca, avšak vodič vozidla Hyundai Atos by nedodržel bezpečný odstup; v tomto prípade by nesprávna technika chodca pohybujúceho sa po komunikácii bola tým prvkom nehodového deja, ktorý vyvolal vznik kolíznej situácie a technika jazdy vodiča vozidla Hyundai Atos bola tým prvkom nehodového deja, ktorý mu znemožnil zabrániť zrážke; b) ak chodec svojím pohybom po komunikácii nevytvoril pre vodiča vozidla Hyundai Atos kolíznú situáciu, potom technickou príčinou vzniku dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Hyundai Atos spočívajúca v tom, že na pohyb chodca po komunikácii nereagoval brzdením. Podľa znalca je tiež z technického hľadiska vysoko pravdepodobné, že ďalším nesprávnym prvkom jeho techniky jazdy bola skutočnosť, že jazdil rýchlosťou vyššou ako bola predpísaná v danom úseku komunikácie. Rovnako z technického hľadiska je vysoko pravdepodobné, že pokiaľ by chodec počas svojho pohybu po komunikácii nespomalil, došlo by k vzájomnému minútiu sa vozidla a chodca, avšak vodič vozidla by nedodržel bezpečný bočný odstup od chodca. V súvislosti s možnosťou zabránenia vzniku dopravnej nehody znalec uviedol, že chodec mohol zrážke s vozidlom zabrániť tak, že by v smere jeho chôdze nevstúpil do druhej štvrtiny celkovej šírky komunikácie v čase, keď vzhľadom na okamžitú rýchlosť, okamžitú vzdialenosť a následné smerové vedenie vozidla Hyundai Atos muselo dôjsť k vzniku kolíznej situácie. Zabrániť zrážke mohol aj tak, že by svoj pohyb po komunikácii nespomalil, ale pokračoval by v prechádzaní komunikácie, a to buď

nezmenenou rýchlosťou, alebo so zrýchlením. Vodič vozidla Hyundai Atos mohol zabrániť zrážke s chodcom správnou technikou jazdy - predovšetkým, že by na pohyb chodca po komunikácii reagoval brzdením a z technického hľadiska je vysoko pravdepodobné, že ďalším správnym prvkom jeho techniky jazdy mala byť jazda rýchlosťou predpísanou v danom úseku komunikácie.

11. Z výpovede žalobkyne v 2. rade v konaní vyplynulo, že dopravná nehoda, ktorej účastníkom bol jej otec, bola pre ňu aj celú rodinu katastrofou, nakoľko v jej dôsledku prišla nielen o otca, ale i o matku, ktorá v decembri po predmetnej nehode prestala fungovať, prejavili sa u nej psychické problémy, nedokázala sa už o seba postarať, začala navštevovať psychiatra. Jej stav bol taký, že prestala nakupovať, variť, jesť, nechcela sa sprchovať a celkovo existovať. Začali sa u nej prejavovať stavy úzkosti a strachu, musel sa k nej nasťahovať žalobca v 3. rade, chodili s ňou k psychiatrovi, jej stavy sa menili. Z hmotnosti 65 kg schudla na 40 kg, museli ju dať do nemocnice, bolo potrebné nastaviť ju na lieky. Ona ju denne navštevovala, musela jej variť, prať, umývať ju, dohliadať na to, aby užívala lieky. Momentálne je to už rok a pol roka, čo je žalobkyňa v 1. rade umiestnená v Senior centre, kde sa jej výsledky zlepšili. Žalobkyňa v 2. rade uviedla, že v čase nehody mala jej dcéra 9 rokov a rodičia jej pomáhali v starostlivosti s ňou. Smrť otca znášala veľmi zle, nakoľko na ňom od detstva lipla, všade s ním chodievala a jeho smrťou sa jej zrútil svet. Z jej výpovede vyplynulo, že poškodený W. H. v predchádzajúcom období absolvoval operáciu srdca, úspešne to zvládol, ale zrejme nevedel tak rýchlo reagovať na prichádzajúce vozidlo. V súvislosti s absolvovanou operáciou za ním v posledných mesiacoch chodievala častejšie, vozievala ho do nemocnice a z nemocnice a neskôr s ním chodievala na prechádzky. Ona je aktuálne v rozvodovom konaní a možno k tomu prispela i smrť otca, pretože sa musela začať starať o mamu, denne k nej chodiť a zabezpečovať je všetko, čo potrebovala, čo malo za následok, že sa menej starala o rodinu a manžel jej to vytýkal. V spoločnej domácnosti s rodičmi nežila od Vianoc 2001, v kontakte boli cez víkendy, chodievali s otcom na záhradu a stretávali sa pri príležitosti osláv, narodením, menín a pod..

12. Žalobca v 3. rade v konaní uviedol, že v čase dopravnej nehody žil v samostatnej domácnosti - asi 500 metrov od domácnosti rodičov, ale k rodičom chodieval každý deň na obedy, posedel si u nich, rozprávali sa spolu. Finančne im nevypomáhal, skôr oni pomáhali jemu. Uviedol, že asi 12 rokov je poberateľom invalidného dôchodku. Po operácii srdca, v čase nehody, bol otec už zdravý, každý deň chodieval na záhradku, ktorá bola vzdialená asi 1 km. Spolužitie rodičov bolo bežné, žili spolu takmer 50 rokov. Po otcovej smrti sa cítil tak, akoby ho niekto zavraždil. Uviedol, že on nemal a ani nemá trvalú životnú partnerku, v súčasnosti si nechodí nikam posediť tak, ako chodieval predtým k rodičom. Pred nehodou bola jeho mama - žalobkyňa v 1. rade - zdravá, starala sa o domácnosť, po otcovej smrti prestala jesť aj piť, schudla vyše 20 kg, jej stav sa prakticky stále nezlepšil, stále je vážne chorá, nevládze sa o seba postarať, užíva lieky. V súčasnosti sa ňou už bežne porozprávať nedá, je umiestnená v Senior centre, kam ju chodí navštevovať dvakrát týždenne. Po nehode u mamy aj prespával, nakoľko jej stav sa zhoršil. Žalobca v 3. rade uviedol, že každý deň vidí cestu, kde k nehode došlo, keďže tam býva, a každý deň má pred očami, čo sa stalo.

13. Svedok Z. H., brat žalobkyne v 1. rade a strýko žalobcov v 2. a 3. rade, v konaní uviedol, že žije v Štúrove, ale žalobkyňu v 1. rade často - cca 2-krát za 2 mesiace - navštevoval, ale aj oni chodili k nemu, i keď menej často. Podľa jeho názoru žalobkyňa v 1. rade žila s manželom dobre, nemali vážnejšie problémy a aj vzťah detí s otcom bol dobrý. Uviedol, že smrť W. H. najviac zasiahla žalobkyňu v 1. rade, ktorá začala chudnúť, takmer stratila hlas, v súčasnosti je v starobinci a doteraz tento stav u nej pretrváva - na tvári aj postave vidno, v akom je stave, že chudne a stále sa so situáciou nevyrovнала. V súčasnosti ju chodí navštíviť každý mesiac. Deťom, t.j. žalobcom v 2. a 3. rade podľa jeho názoru otec chýba, po jeho smrti boli zarazení, za otcom im je veľmi ľúto a keď niečo potrebovali, kontaktovali jeho a on sa im snažil pomôcť ako vedel. Svedok tiež uviedol, že poškodený W. H. nebol žiaden alkoholik, spolu si vypili najviac 2 dcl vína.

14. Svedkyňa F. A., sestra bývalého manžela žalobkyne v 2. rade, vo výpovedi uviedla, že rodinu žalobcov pozná asi 20 rokov a domácnosť žalobkyne v 1. rade a nebohého W. H. navštevovala len pri rodinných oslavách. So žalobkyňou v 2. rade však bola v kontakte každý deň a stále majú veľmi dobrý vzťah. Podľa jej názoru vzťahy v rodine boli dobré. Smrť otca žalobkyne v 2. rade zasiahla aj ju, nakoľko to bol úžasný človek, milý, zábavný, miloval deti. Pre žalobkyňu v 2. rade bol všetkým. Po nehode sa vzťahy v rodine pokazili, so žalobkyňou v 1. rade to šlo dolu vodou, nakoniec musela byť umiestnená do penziónu, pretože vyžadovala 24-hodinovú starostlivosť a v súčasnosti vyzerá ako troska. V súvislosti s tým, že žalobkyňa v 2. rade mala veľa starostí so svojou mamou, jej manželský život šiel tiež dolu

vodou, keďže mala na starosti dve domácnosti a doma chýbala. Podľa jej názoru sa aj táto skutočnosť podieľala na stroskotaní manželstva žalobkyne v 2. rade.

15. Z lekárskej správy MUDr. Moniky Cagáňovej, psychiatricky, vyplýva, že žalobkyňa v 1. rade je v jej ambulancii liečená od 2.2.2015 do súčasnosti. Jej psychické problémy diagnostikovala v návaznosti na tragické úmrtie manžela pri nespracovanej potlačovanej smútkovej reaktivite za manželom. Zo správy ďalej vyplýva, že stav žalobkyne v 1. rade sa napriek liečbe závažnejšie zhoršoval, diagnostikovali sa u nej trvalé organické zmeny osobnosti, s regresom osobnosti a s progresiou do syndrómu demencie. Aktuálne je v ústavnej sociálnej starostlivosti a vyžaduje permanentnú výpomoc a opatrovanie.

16. Žalobkyňa v 2. rade listom zo dňa 15.10.2015 vyzvala žalovaného v 2. rade na zaplatenie peňažnej satisfakcie za utrpenú citovú ujmu vo výške 3.000,- eur a zaplatenie nákladov za pohreb vo výške 750,- eur.

17. Žalobou sa žalobcovia domáhali voči žalovaným zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy, a to vo výške 30.000,- eur v prípade žalobkyne v 1. rade a vo výške po 20.000,- eur v prípade žalobcov v 2. a 3. rade s tým, že plnením jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu plnenia povinnosť druhého zo žalovaných. Nárok voči žalovanému v 1. rade zdôvodnili ust. § 15 zákona o PZP a voči žalovanému v 2. rade ust. § 420 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

18. Žalovaný v 1. rade nárok žalobcov uplatnený voči nemu neuznával, namietal svoju pasívnu vecnú legitímáciu v konaní. Okrem toho v konaní voči nároku žalobcov vzniesol námietku premlčania z dôvodu, že pokiaľ by nárok žalobcov mal byť krytý z poistenia zodpovednosti za škodu, je potrebné na nárok žalobcov uplatňovať subjektívnu premlčaciu dobu ako pri nároku na náhradu škody, t.j. 2-ročnú premlčaciu dobu. Poukázal tiež na to, že podľa znaleckého posudku Ing. Gondžára je zrejme, že jedinou príčinou vzniku dopravnej nehody bolo správanie sa chodca, ktorý v stave opitosti svojím konaním vytvoril vodičovi náhlu a nepredvídateľnú prekážku. Zo znaleckého posudku Ing. Lukášika podľa neho jednoznačne nevyplýva, v čom spočíva neoprávnené konanie vodiča, pričom posudok Ing. Gondžára je bezprostrednejší, a to vzhľadom na časový odstup vypracovania jednotlivých posudkov k dátumu dopravnej nehody. Žalobcovia podľa neho neuniesli dôkazné bremeno preukázať neoprávnenosť zásahu vodiča do ich osobnostných práv.

19. Rovnako žalovaný v 2. rade nárok uplatnený žalobou voči nemu neuznával. Namietol svoju pasívnu vecnú legitímáciu a poukázal na to, že on ani nebol účastníkom dopravnej nehody a jeho zodpovednosť sa iba prezumuje v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Podľa jeho názoru, ak žalobcovia chceli preukázať súdu zavinenie zo strany vodiča, mali žalovať aj jeho. V súvislosti s ust. § 15 zákona o PZP zastával názor, že žalovaný v 1. rade je tým subjektom, ktorý má povinnosť poskytovať plnenie žalobcom na základe poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nie on. Zároveň v konaní vzniesol námietku premlčania voči nároku žalobcov, a to aj v súvislosti s nárokom na náhradu škody z titulu osobitnej zodpovednosti v zmysle § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko táto sa premlčiava v 2-ročnej premlčacej dobe a v danom prípade uplynula v roku 2016. Poukazoval na to, že policajný orgán trestné konanie vedené v súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou zastavil, nakoľko hoci sa skutok stal, tento nie je trestným činom a zodpovednosť zaň nesie výlučne poškodený. Z uvedeného dôvodu zastával názor, že z jeho strany nedošlo k neoprávnenému konaniu/zásahu a tým aj naplneniu podmienky pre úspešné vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k nemu. Poukázal na to, že znalecký posudok Ing. Lukášika je plný domniek, modelových situácií a nedáva obraz o tom, ako dopravná nehoda bola spôsobená a kto za ňu nesie zodpovednosť. V prípade, že by nárok aj bol daný, namietal jeho výšku a zastával názor, že je potrebné aplikovať vo veci ust. § 441 Občianskeho zákonníka o rozdelení zodpovednosti za vzniknutú škodu.

20. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka v platnom znení fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

21. Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadost'učinenie.

Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

22. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

23. Podľa § 428 Občianskeho zákonníka svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

24. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov.

25. Podľa § 4 ods. 1 vyššie citovaného zákona poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovacej zmluve.

26. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) vyššie citovaného zákona poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodeným uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

27. Podľa § 15 ods. 1, 2 zákon č. 381/2001 Z.z. o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (zákon o PZP) Náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

28. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

29. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

30. Po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že nárok žalobcov je dôvodný len sčasti. V zmysle článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života. Uvedené právo každej fyzickej osoby je zakomponované i v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka. Súčasťou súkromného života je tiež rodinný život, zahrňujúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, pričom právo na súkromie v sebe zahŕňa oprávnenie fyzickej osoby vytvárať, udržiavať a slobodne rozvíjať interpersonálne vzťahy na emocionálnej báze, o to viac vzťahy medzi príslušníkmi rodiny, budované na dlhodobých a citovo mimoriadne silných vzájomných väzbách. Pri reálnej existencii takýchto vzťahov určitej kvality medzi ľudskými bytosťami, dochádza podľa názoru súdu porušením práva na život jednej z nich, k absolútnej a nezvratnej deštrukcii všetkých vybudovaných citových väzieb a tým k neoprávnenému zásahu do práva na súkromný a rodinný život pozostalého alebo pozostalých. Táto relevantná skutočnosť potom za splnenia predpokladov zániku medziľudských vzťahov a väzieb určitého stupňa intenzity, zakladá právo dotknutej fyzickej osoby na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a nasledujúce Občianskeho zákonníka.

31. V danej veci si žalobcovia v 1. až 3. rade voči žalovaným uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do ich osobnostnej sféry, ku ktorému došlo úmrtím W. H. st. - manželka žalobkyne v 1. rade a otca žalobcov v 2. a 3. rade - v dôsledku dopravnej nehody zo dňa 10.9.2014.

32. Žalovaní v 1. a 2. rade v konaní namietali svoju pasívnu vecnú legitímáciu. V prípade žalovaného v 1. rade nebolo v konaní sporným, že vozidlo zn. Hyundai Atos EČV: PD-XXXDB, ktorým došlo ku zrážke s poškodeným W. H., bolo ku dňu nehody poistené u žalovaného v 1. rade na základe zmluvy o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalovaný v 1. rade sa v konaní nestotožňoval s názorom žalobcov, že poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona o PZP sú kryté aj nároky na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých osôb obetí dopravnej nehody. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že 9. októbra 2018 sa uskutočnilo rokovanie občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, na ktorom bolo prijaté uznesenie o uverejnení rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 6 MCdo 1/2016 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Toto rozhodnutie bolo neskôr publikované ako judikát R 61/2018, právna veta ktorého znie: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitímovaná“. Súd s poukazom na takto ustálenú judikatúru má za to, že vo veci je daná pasívna legitímácia žalovaného v 1. rade.

33. V prípade žalovaného v 2. rade je nesporným, že tento bol v čase nehody prevádzateľom motorového vozidla zn. Hyundai Atos EČV: PD-XXXDB a vodič X. M. toto vozidlo riadil ako zamestnanec žalovaného v 2. rade pri výkone zamestnania. Zodpovednosť žalovaného v 2. rade za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov je treba vyvodit' z analogického použitia ust. § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, a to podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa § 427 Občianskeho zákonníka za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov zodpovedajú fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu, a rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla. Prevádzkovateľom motorového vozidla, pri prevádzke ktorého zahynul manžel a otec žalobcov, bol žalovaný v 2. rade, ktorý za spôsobenú škodu objektívne zodpovedá. S poukazom na analogické použitie ustanovení Občianskeho zákonníka zodpovednosti za škodu aj na zodpovednosť za spôsobenie nemajetkovej ujmy je treba vyvodit' pasívnu legitímáciu v spore aj u žalovaného v 2. rade. Aj keď v ust. § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka je upravená zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (jeho prevádzkovateľa), sú tieto ustanovenia v súlade s § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka obsahom i účelom najbližšie zodpovednostnému vzťahu, s porušením práva na ochranu osobnosti upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Analogickým použitím ust. § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka je správne a zákonné z hľadiska zodpovednostného subjektu založit' zodpovednosť žalovaného v 2. rade aj za nemajetkovú ujmu podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorá žalobcom vznikla usmrtením najbližšieho príbuzného. Ako už bolo uvedené, vodičovi vyššie uvedeného motorového vozidla bolo vedenie vozidla zverené jeho zamestnávateľom (žalovaný v 2. rade) ako prevádzkovateľom. K zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo pri prevádzke vozidla, preto sa zodpovednosti za nemajetkovú ujmu žalovaný v 2. rade ako prevádzkovateľ vozidla nemôže zbaviť (ak neprekáže liberačné dôvody podľa § 428 Občianskeho zákonníka), rovnako ako aj žalovaný v 1. rade, u ktorého bolo motorové vozidlo v čase dopravnej nehody zmluvne poistené. Zodpovednosť žalovaného v 2. rade za zásah do osobnostných práv žalobcov potvrdzuje i rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/228/2012. Na základe uvedeného je teda v konaní daná i pasívna vecná legitímácia žalovaného v 2. rade.

34. V konaní žalovaní v 1. a 2. rade voči nároku žalobcov vzniesli námietku premlčania s odvolaním sa na to, že pokiaľ by nárok žalobcov mal byť krytý poistením „PZP“, je potrebné vychádzať z toho, že zákon o PZP hovorí o škode a nie o náhrade nemajetkovej ujmy, preto je potrebné pri takomto posúdení na uplatnený nárok žalobcov aplikovať premlčaciu dobu podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t.j. 2-ročnú subjektívnu premlčaciu dobu, ktorá začína plynúť odo dňa, kedy sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za škodu zodpovedá. V súvislosti so vznesenou námietkou premlčania súd skúmal, či nárok žalobcov je premlčaný a dospel k záveru, že námietka žalovaných nie je dôvodná. Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (5Cdo/265/2009, 2Cdo/194/2011 - aj ako R58/2014) vyplýva, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka je osobným právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti je potrebné vykladať aj ust. § 15 ods. 2 Zákona o PZP, t.j. že aj v súvislosti s nárokom uplatneným voči žalovanému v 1. rade ako poisťovateľovi je potrebné uplatniť na premlčanie rovnakú úpravu, ako na premlčanie nároku voči žalovanému v 2. rade. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do

osobnostných práv. Zásah do práv žalobcov nastal momentom smrti, t.j. 22.9.2014, poškodeného W. H. st. a od nasledujúceho dňa začala plynúť 3-ročná premlčacia doba. Žalobcovia žalobu na súd podali dňa 22.5.2017, z čoho je zrejmé, že uplatnený nárok premlčaný nie je. Pokiaľ žalovaní vzniesli námietku premlčania aj v súvislosti s upresnením petitu zo strany žalobcov, súd uvádza, že zo strany žalobcov nešlo o uplatnenie nového nároku, resp. zmenu ich nároku, ale len o upresnenie spôsobu úhrady tohto nároku (t.j. že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného). Samotný nárok bol žalobcami riadne uplatnený podaním žaloby dňa 22.5.2017 (t.j. nárok na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 30.000,- eur v prospech žalobkyne v 1. rade, vo výške 20.000,- eur v prospech žalobkyne v 2. rade a vo výške 20.000,- eur v prospech žalobcu v 3. rade). Súd preto ani túto námietku žalovaných nepovažoval za dôvodnú.

35. Predpokladom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je, okrem existencie ujmy, aj neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov a príčinná súvislosť medzi touto ujmomou a neoprávneným zásahom. Zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv je objektívnou zodpovednosťou, t.j. nie je podstatné, či k nemu došlo v dôsledku zavineného konania. Keďže k zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo pri prevádzke vozidla, analogicky sa na daný prípad vzťahujú ustanovenia § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podľa ust. § 428 Občianskeho zákonníka sa prevádzateľ nemôže svojej zodpovednosti zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. V danej veci neboli zistené okolnosti majúce pôvod v prevádzke (napr. zlyhanie bŕzd, motora, vada materiálu a pod.), takáto skutočnosť nebola preukázaná ani žalobcami tvrdená. Žalovaní v konaní ako liberačný dôvod zo zodpovednosti žalovaného v 2. rade uvádzali, že jediným zodpovedným za vznik nehody bol poškodený W. H. a vodič motorového vozidla X. M. nemal možnosť zrážke s chodcom zabrániť, a to s odvolaním sa na znalecký posudok Ing. Gondžára a rozhodnutie polície v trestnom konaní. Z uvedeného dôvodu preto podľa nich nie je naplnený predpoklad existencie neoprávneného zásahu do osobnostných práv zo strany žalovaného v 2. rade (prostredníctvom vodiča M.).

36. Bolo preukázané, že trestné stíhanie pre prečin usmrtenia poškodeného W. H. bolo zastavené z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Z odôvodnenia rozhodnutia o zastavení konania vyplýva, že v súvislosti s dopravnou nehodou, na následky ktorej poškodený W. H. st. zomrel, nebolo zistené zavinenie vodiča M.. Ako však už bolo uvádzané, zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv je objektívnou zodpovednosťou a žalovaný v 2. rade sa môže z tejto zodpovednosti liberovať len ak preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. V konaní boli súdu v tejto súvislosti predložené dva znalecké posudky, pričom ich závery týkajúce sa technickej príčiny vzniku nehody a možnosti zabránenia nehode sú rozličné. Podľa posudku Ing. Gondžára vodič motorového vozidla nemohol nehode zabrániť, nakoľko mu chodec W. H. prechádzaním cez vozovku vytvoril náhlu a nepredvídateľnú prekážku. Znalec Ing. Martin Lukášik v záveroch posudku uviedol, že nehode mohol zabrániť tak chodec, ak by nevstúpil do druhej štvrtiny celkovej šírky komunikácie, ale mohol jej zabrániť aj vodič vozidla Hyundai Atos správnou technikou jazdy, t.j. ak by na pohyb chodca po komunikácii reagoval brzdením a znalec uvažoval aj s jazdou predpísanou rýchlosťou v danom úseku komunikácie. Keďže strany sporu v tejto súvislosti žiadne ďalšie dôkazy nepredložili ani nenavrhli a sporové konanie je ovládané zásadou kontradiktórnosti, súd vychádzal z toho, že oba posudky boli vypracované znalcami z odboru cestná doprava, odvetvie nehody v cestnej doprave, teda osobami odborne spôsobilými, a preto oba majú rovnakú váhu a nie je dôvod pochybovať o ich správnosti. Z uvedeného potom vyplýva, že zo strany žalovaných nebolo jednoznačne preukázané, že vodič motorového vozidla nehode nemohol pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať, zabrániť. Súd preto vychádzal z toho, že zodpovednosť žalovaného v 2. rade, ako prevádzkovateľa vozidla za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov vzniknutý pri prevádzke dopravného prostriedku, je daná.

37. Súd dospel k záveru, že úmrtím manžela žalobkyne v 1. rade a zároveň otca žalobcov v 2. a 3. rade, ku ktorému došlo pri prevádzke motorového vozidla žalovaného v 2. rade, došlo k zásahu do práv na ochranu súkromia a rodinného života žalobcov. Pri rozhodovaní o nároku žalobcov súd považoval za preukázané, že smrť manžela a otca žalobcov zasiahla do ich života nečakane a tragicky, zásadným spôsobom a nenávratne pretrhla dovtedajšie citové väzby v rámci ich rodiny. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa v 1. rade žila s poškodeným v usporiadanom manželstve, ktoré trvalo 46 rokov, mali spolu dobrý vzťah a vzájomne si pomáhali. Smrť manžela mala závažný dopad na psychiku a aj celkové

zdravie žalobkyne v 1. rade. Z výpovedí žalobcov v 2. a 3. rade bolo zistené, že žalobkyňa v 1. rade po smrti manžela prestala jesť, variť, nakupovať, stratila záujem o vykonávanie základných sebaobslužných činností (napr. umývanie, sprchovanie), nastal u nej podstatný úbytok na hmotnosti (podľa žalobkyne v 2. rade schudla na cca 40 kg) a jej stav vyžadoval hospitalizáciu. Z lekárskej správy MUDr. Cagaňovej bolo preukázané, že stav žalobkyne v 1. rade sa napriek liečbe zhoršoval, boli u nej diagnostikované trvalé organické zmeny osobnosti s regresom osobnosti a progresiou do syndrómu demencie. V súčasnosti je v ústavnej sociálnej starostlivosti a vyžaduje permanentnú výpomoc a opatrovanie.

38. Žalobkyňa v 2. rade v čase smrti svojho otca žila oddelene, mala vytvorenú vlastnú rodinu a domácnosť. S otcom však bola v pravidelnom kontakte počas víkendov, sviatkov, rodinných osláv. Otec, ale aj matka jej vypomáhali so starostlivosťou o malol. dcéru, ktorá mala v čase smrti starého otca 9 rokov. Z výpovede svedkyne A. bolo zistené, že otec žalobkyne v 2. rade bol milý, zábavný a miloval deti. Z výpovedí žalobkyne v 2. rade, ako aj svedkyne A. vyplynulo, že žalobkyňa v 2. rade mala k otcovi vytvorený silný citový vzťah. Jeho smrť ju výrazne zasiahla a navyše sa žalobkyňa musela následne starať aj o svoju matku - žalobkyňu v 1. rade a o jej domácnosť, v dôsledku čoho mala menej času na vlastnú rodinu a domácnosť, čo sa odrazilo na rodinnom živote žalobkyne v 2. rade. Podľa svedkyne A. sa aj tieto okolnosti podieľali na rozpade manželstva žalobkyne.

39. Z dokazovania vyplynulo, že žalobca v 3. rade v čase nehody svojho otca mal vytvorenú samostatnú domácnosť, žil sám, nemal trvalú partnerku. Rodičov navštevoval denne, stravoval sa u nich, rodičia mu zabezpečovali aj napr. pranie, žehlenie vecí a pod., denne si navzájom robili spoločnosť. Po smrti otca žalobca v 3. rade stratil túto formu sociálneho kontaktu a podľa jeho vyjadrenia v konaní mu túto formu spoločenského posedenia nič nenahradiť. V konaní bolo zistené, že rodičia boli najbližšími osobami žalobcu v 3. rade a smrťou otca stratil nielen jeho, ale došlo aj k narušeniu vzťahu s matkou v dôsledku výrazného zhoršenia jej zdravotného stavu.

40. Smrťou manžela a otca žalobcovia stratili možnosť realizácie ďalšieho prípadného rozvoja rodinného života, preto žiadna forma morálneho zadostučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka by v danom prípade nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na strane žalobcov, ktorých právo na ochranu osobnosti bolo porušené zásahom s neodstrániteľnými následkami. Za daných okolností je preto prisúdenie určitej finančnej satisfakcie žalobcom z titulu náhrady nemajetkovej ujmy opodstatnené.

41. Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy však súd zohľadnil aj okolnosti vzniku nehody a podiel poškodeného na jej vzniku. Z rozhodnutia OR PZ - ODI v Prievidzi ČVS: ORP-134/DI-PD-2014 zo dňa 5.3.2015 vyplýva, že v čase nehody bol poškodený W. H. st. pod vplyvom alkoholu, keď mu bola v krvi zistená hladina alkoholu vo výške 0,78 g/kg, t.j. 1,63‰, pričom takýto stav spôsobuje narušenie úsudku, poruchu koordinácie pohybov, zhoršuje odhad vzdialenosti, predlžuje reakčný čas. Poškodený vstúpil do vozovky mimo vyznačený prechod pre chodcov a nemal na sebe žiadne reflexné prvky. Z citovaného rozhodnutia OR PZ v Prievidzi vyplýva, že poškodený sa svojím konaním dopustil priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona č. 372/90 Zb. o priestupkoch. Súd tiež prihliadol k tomu, že podľa znaleckého posudku Ing. Gondžára poškodený vytvoril pre vodiča vozidla Hyundai Atos náhlu a nepredvídateľnú prekážku, v dôsledku čoho vodič vozidla nemal možnosť stretu s chodcom zabrániť; chodec však možnosť zabrániť nehode mal tým, že by neprechádzal cez vozovku, nakoľko mal dostatočnú možnosť prichádzajúce vozidlo včas vidieť. Znalec Ing. Lukášik v znaleckom posudku tiež ako jednu variantu príčin vzniku dopravnej nehody uviedol, že poškodený chodec vytvoril pre vodiča kolíznú situáciu a aj z tohto posudku vyplýva, že chodec mal v každom prípade možnosť nehode zabrániť. Pri zohľadnení týchto skutočností súd ustálil podiel poškodeného W. H. na vzniku nehody v rozsahu 50%.

42. S poukazom na vyššie uvedené súd považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu v 1. rade vo výške 20.000,- eur, avšak po zohľadnení podielu poškodeného na vzniku nehody, táto potom predstavuje sumu 10.000,- eur a pre žalobcov v 2. a 3. rade vo výške po 9.000,- eur u každého, čo po zohľadnení podielu poškodeného na vzniku nehody, predstavuje sumu po 4.500,- eur. V prevyšujúcej časti nároky žalobcov v 1. až 3. rade súd považoval za nedôvodné, a preto žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

43. Pre úplnosť súd uvádza, že pri svojom rozhodovaní zohľadnil aj rozhodovacia prax súdov, keď náhrady za situácie, že škodca, resp. vodič vozidla bol uznaný vinným a odsúdený za spáchanie trestného činu, boli pozostalému manželovi priznávané prevažne vo výške do 20.000,- eur vrátane (napr. rozsudky KS Žilina sp.zn. 8Co/264/2013, KS Banská Bystrica sp.zn. 15Co/171/2012, OS Prešov sp.zn. 10C/294/2014, KS Košice sp.zn. 5Co/496/2016, OS Skalica sp.zn. 7C/3/2018, KS Trenčín sp.zn. 6Co/80/2017, KS Bratislava sp.zn. 7Co/57/2014, KS Trenčín sp.zn. 6Co/80/2017, KS Prešov sp.zn. 6Co/123/2017, OS Čadca sp.zn. 16C/292/2016, KS Trnava sp.zn. 23Co/337/2016 v spojení s NS SR sp.zn. 6Cdo/206/2017, OS Martin sp.zn. 5C/312/2014) a náhrady plnoletým deťom žijúcim mimo spoločnú domácnosť boli priznávané v prevažnej miere vo výške do 10.000,- eur vrátane (napr. OS Skalica sp.zn. 7C/3/2018, KS Bratislava sp.zn. 7Co/58/2014, KS Trenčín sp.zn. 23Co/256/2016, KS v Trnave sp.zn. 23Co/337/2016 v spojení s NS SR sp.zn. 6Cdo/206/2017, OS Nitra sp.zn. 14C/23/2015).

44. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 257 Civilného sporového poriadku (CSP), podľa ktorého súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. V danej veci boli žalobcovia úspešní len čiastočne a prevažný úspech v konaní mali žalovaní. Súd však vzhliadol na dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v tom, že výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou, avšak vždy s prihliadnutím na zákonné kritéria závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv došlo. Z uvedeného je zrejmé, že žalobcovia nemohli vedieť, aká výška nemajetkovej ujmy im bude zo strany súdu priznaná. Preto súd o rozhodol o trovách konania podľa § 257 CSP tak, že náhradu trov konania nepriznal žiadnej zo strán sporu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia v troch vyhotoveniach na Okresný súd Prievidza. O odvolaní rozhoduje Krajský súd Trenčín. Odvolanie musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisovú značku konania, podpis) označenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie môže byť odôvodnené len skutočnosťami uvedenými v § 365 ods. 1, 2 CSP.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok).